

Constitutioneel Hof keurt euronoodfonds ESM goed

Critici niet blij met "politieke inmenging" Bundesverfassungsgericht

Achtergrond - 18 maart 2014

Het Constitutioneel Hof in Karlsruhe heeft de Duitse deelname aan het euronoodfonds ESM vandaag goedgekeurd. Vorige maand baarden de rechters opzien met een uitspraak over de Europese Centrale Bank. Niet iedereen is blij met de "politieke inmenging" van Karlsruhe.

Dat het Constitutioneel Hof vanmorgen de Duitse deelname aan het ESM goedkeurde, kwam niet als een verrassing. Eerder al, [in 2012, stemde het Hof](#) in een snelle procedure in met het ESM, met de beperking dat Duitsland er niet meer dan 190 miljard euro aan mag bijdragen. Ook moeten de ESM-bestuurders het Duitse parlement regelmatig informeren over alles wat het ESM doet.

Het Bundesverfassungsgericht bevestigt dit oordeel vandaag. Er komt nog een nieuwe voorwaarde bij: de Bondsregering moet elk jaar bij het opstellen van de begroting genoeg geld beschikbaar houden om aan eventuele kapitaalverzoeken van het ESM te kunnen voldoen. Ondanks de miljarden die met het ESM gemoeid zijn (zie kader), blijft het in de grondwet vastgelegde budgetrecht van de Bondsdag gewaarborgd, aldus de rechters in Karlsruhe vandaag.

Euronoodfonds ESM

Het ESM kan met maximaal 500 miljard euro noodlijdende eurolanden helpen.

Daarvoor moeten de Europese lidstaten 700 miljard euro stamkapitaal beschikbaar stellen. Duitsland moet een aandeel van 27,15 procent leveren, 190 miljard euro.

Tot nu toe heeft het ESM Spanje en Cyprus met 50 miljard euro ondersteund. Uit het tijdelijke noodfonds ESFS, de voorloper van het ESM, ontvingen Griekenland, Portugal en Ierland eerder 188 miljard euro.

Daarmee wijst het Hof de klachten tegen het ESM definitief af. Het ging om het grootste bezwaar dat ooit bij het Constitutioneel Hof is ingediend. Meer dan 37.000 Duitsers, onder wie juristen en politici, hadden zich erbij aangesloten. Zij vinden dat het budgetrecht van de Bondsdag wel te veel wordt ingeperkt.

Uitspraken over Europees beleid

Het [Constitutioneel Hof](#) toetst wetgeving, ook Europese, aan de Duitse grondwet.

Nederland kent zo'n rechtsorgaan niet. De laatste jaren heeft het Bundesverfassungsgericht meermaals uitspraken gedaan die invloed hebben op Europees beleid. Zo oordeelden de hoogste Duitse rechters vorige maand dat het OMT-programma - de onbeperkte aankoop van staatsobligaties - van de Europese Centrale Bank (ECB) niet verenigbaar is met de Duitse grondwet.

De bezwaren tegen het OMT-programma hadden de klagers al in 2012 in hun ESM-klacht opgenomen. Maar het Hof heeft deze ECB-zaak van het ESM losgekoppeld en doorverwezen naar het Europees Hof in Luxemburg. Daar werd in eerste instantie opgelucht op gereageerd omdat het Europees Hof als integratievriendelijker geldt. Maar het ECB-oordeel van de Duitse rechters heeft wel degelijk [vergaande consequenties](#), legde Ton Nijhuis van het Duitsland Instituut in februari uit. De uitspraak legt volgens hem op verschillende manieren "een bijl aan de wortel van de euro". Hoe het Europees Hof ook reageert, het zal leiden tot onzekerheid op de markten. Ook kan de slagkracht van de ECB kan worden ondermijnd.

Kritiek

De kritiek op de uitspraken van het Hof neemt de laatste tijd toe. Politici vinden dat de rechters in Karlsruhe terughoudender zouden moeten zijn om het parlement niet te veel in de wielen te rijden. Nu beperken ze de speelruimte van de Bondsdag te veel, luidt de klacht. Zo waren veel politici het niet eens met de uitspraak van het Hof in februari om de [kiesdrempel van 3 procent voor Europese verkiezingen](#) af te schaffen. Maar het Hof oordeelt terecht over de speelruimte van het parlement, [meent de Süddeutsche Zeitung](#). Juist bij zaken waarin politici over eigen bevoegdheden beslissen, is controle door het Hof onontbeerlijk, luidt het commentaar.

Het Hof moet desalniettemin meer rekening houden met de publieke opinie. Zonder maatschappelijk draagvlak heeft het geen bestaansrecht, aldus de Süddeutsche Zeitung. Dat geldt vooral ook voor uitspraken met betrekking tot Europa, zoals de ESM- en de ECB-zaken.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2881/constitutioneel-hof-keurt-euronoodfonds-esm-ged>